

Nordiske jaktprøvsregler for elghund

(Versjon Gardermoen Norsk 4.2)

Karakterskala:

Utmerket	10	p
Særdeles godt	9	p
Meget godt	7-8	p
Godt	5-6	p
Brukbart	3-4	p
Måtelig, ikke helt uten verdi	2	p
Dårlig	1	p
Svært dårlig	0	p
Momentet er ikke prøvd/eller kan ikke bedømmes (strek)	-	

Poengskjema

	Prestasjonsmomenter	koeff.	poeng
1	Søk	1,5	0-10
2	Evne til å finne elg	1,0	0-10
3	Evne til å stille elg i uttaket	1,5	0-10
4	Losarbeidets kvalitet	1,5	0-10
5	Påhengelighet	1,0	0-10
6	Oppførsel når losen løsner og evne til å stille støkt elg	1,0	0-10
7	Lostid	0,5	0-10
8	Losmålets hørbarhet	0,5	1-10
9	Bruken av målet	0,5	1-10
10	Samarbeid og lydighet	1,0	0-10

Bruk av GPS peiler under bedømmelsen:

Skogsprotokollen skal vise om GPS peiler er brukt under bedømmelsen.

Ved bruk av GPS skal dommeren bruke den strekningen hunden har tilbakelagt som grunnlag for sin bedømming.

GPS kan brukes av dommeren for å styrke bedømmelsen av alle momenter. Noen momenter kan ved hjelp av GPS måles nøyaktig, i andre momenter kan GPS gi indikasjoner. Dommeren tillates med hjelp av GPS å fastslå uttaksområdet, dersom det senere kan bekreftes at losen står der.

Reglene gjør det mulig å bedømme en hund uten GPS peiler. Prøven bedømmes da som tidligere uten bruk av peiler.

1. SØK

(X 1,5)

Søk innebærer at hunden er ute i terrenget og at det er sannsynlig at den leter etter elg.

Som oftest gjennomfører hunden flere søksturer før den finner elg. Under søket skal bedømmelsen rettes inn mot gjennomsnittet av søksturene. Det skal ikke tas hensyn til sterkt avvikende søkstur(er).

Følgende skal legges til grunn for bedømmingen av søket:

1. Søksmønster
2. Hastighet
3. Søksturens lengde (tilbakelagt strekning)
4. Lengste avstand (luftlinje) til prøvegruppa, regnes fra den plassen der prøvegruppen sist hadde kontakt med hunden.

Søket skal om mulig prøves på nytt etter losarbeidet dersom dommeren har sett for lite søk før uttaket. Det skal tas hensyn til føret og den tid som har gått med til elgarbeidet når nytt søk skal bedømmes.

For lange søksturer som ikke passer til tabellen gir S = 8 p.

Dersom hundens prestasjoner ikke sammenfaller med noen av beskrivelsene under skal dommeren bruke skjønn ved poengsettingen. Dette skal begrunnes i Skogsprotokollen.

Søket poengsettes slik:	Poeng
Søksmønstret er svært effektivt, søksturen er på 2 km eller mer, farten er 5 – 10 km/t eller høyere, og største avstand til prøvegruppen er mer enn 800 m. Søksturene er i gjennomsnitt 15 – 30 minutter.	10-9
Søksmønstret er effektivt, søksturen er på 1,5 km eller mer, farten er 5–10 km/t eller høyere, og største avstand til prøvegruppen er mer enn 600 m. Søksturene er i gjennomsnitt 10-15 minutter.	8-7
Søksmønstret er ikke effektivt, søksturen er på 1 km eller mer, farten er 4–6 km/t, og største avstand til prøvegruppen er mer enn 400 m. Søksturene er i gjennomsnitt 5-10 minutter.	6-5
Søksmønstret er mindre effektivt, søksturen er mindre enn 1 km, farten er under 4 km/t og største avstand til prøvegruppen er mer enn 250 m. Søksturene er 2-5 minutter.	4-3
Søksmønstret er ineffektivt, søksturen er på mindre enn 500 m, farten er under 4 km/t og største avstand til prøvegruppen er mindre enn 250 m. Søksturene er 0-3 minutter.	2-1
Uttak på første søksturen bedømmes etter følgende tabell: 200m / 6p, 400m / 7p, 800m / eller mer 8p.	6-7-8
Har ikke søk	0

2. EVNE TIL Å FINNE ELG

(X 1,0)

Med evne til å finne elg mener vi hundens evne til å bruke søksturene og sine sanser effektivt for å finne elg. Ved bedømmelsen kontrollerer man hundens evne til å bruke sine sanser og utnytte terrenget effektivt.

En hund med utmerket evne til å finne elg, finner elgen raskt ved hjelp av overvær, eller ved effektivt å følge spor. Sporing skal vurderes som god egenskap under vanskelige forhold.

En selvstendig og effektiv evne til å finne elgen raskt, skal premieres.

Evnen til å finne elg skal bedømmes fra hunden slippes, fram til den finner elg.

Tiden hunden bruker på dette vurderes i forhold til den avstanden hunden har tilbakelagt og vurderes etter følgende kriterier:

1. Søkstider og søkstrekninger.
2. Den strekningen hunden har tilbakelagt fra der den siste søksturen startet fram til der den fant elgen.
3. Lengden på den søksturen som førte til uttak
4. Den totale avstanden til uttaket fra der vi slapp.
5. Terreng og værforhold

For å gi 6 poeng eller mer, må avstanden til uttaket være minst 400 meter.

Om uttaket skjer på den første søksturen:

- Ved en avstand til uttaket på minst 600 m, og med et raskt og selvstendig arbeid, gis 10 poeng
- Et ikke hørbart uttak gir maks 8 poeng (dommer kan gi mer enn 8 poeng dersom han ved hjelp av GPS peiler kan fastslå hvor uttaket skjedde).

Evne til å finne elg poengsettes slik:	Poeng
Utmerket /særdeles god evne til å finne elg: Hunden finner elgen raskt, enten fordi den finner elgen i søk, eller den raskt finner elgen ved hjelp av spor eller overvær. Avstanden fra der prøvegruppen sist hadde kontakt med hunden er mer enn 600 meter.	9-10
Meget god evne til å finne elg: Hunden finner elgen nokså raskt, enten fordi den finner elgen i søk, eller ved hjelp av spor eller overvær. Dommeren ønsker effektiviteten noe bedre.	7-8
God evne til å finne elg: Hunden finner elgen etter lang tid i søk til tross for at terreng eller værforhold skulle gi muligheter til et raskt uttak.	5-6
Brukbar evne til å finne elg: Hunden finner elgen etter lang tids søk til tross for klare tegn på at det finnes elg i området og det ellers er gode forhold. Prøvegruppen finner elgen gjennom sin egen eller elgens bevegelse gjennom terrenget, eller elgen står innfor synsvidde. Hunden er opptatt av annet vilt.	3-4
Dårlig evne til å finne elg: Prøvegruppen må hjelpe hunden med å finne elgen. Prøvegruppen støkker elgen.	0-2
Ikke uttak	-

3. EVNE TIL Å STILLE ELG I UTTAKET

(X 1,5)

Med evne til å stille elg i uttaket menes hundens evne til å få elgen til å bli stående på uttaksplassen der hunden fant elgen, eller i umiddelbar nærhet. Uttaksplassen er der hunden først begynner å lose på elgen.

Om uttaket skjer i et åpent område, på et åpent platå, på en åpen myr eller lignende, skal dommer ikke redusere i sin poenggivning om elgen velger å oppsøke et tettere område. En slik forflytning kan ikke være mer enn 500 meter for at dommeren skal kunne gi poeng som om elgen ble stående i uttaksområdet.

Det godtas opptil 2 min opphold i losføringen om losen begynner på samme sted. Én kontakt med prøvegruppen på hundens eget initiativ godtas. Ved flere kontakter på eget initiativ skal dette redusere poenggivningen.

Har hunden flere uttak samme dag, skal alle uttakene legges til grunn for bedømmelsen etter en gjennomsnittsbetraktning.

Dersom hundens prestasjon ikke faller sammen med noen av prestasjonene som er beskrevet, skal dommeren bruke skjønn i sin poengsetting. Dette skal begrunnes i skogsprotokollen.

Evne til å stille elg i uttaket poengsettes slik:	Poeng
Stålos i minst 90 min i uttaksområdet	10
Stålos i minst 60 min etter en kort forflytning (200 – 300 m)	9
Stålos i minst 30 min i uttaksområdet	8
Stålos i minst 30 min etter en kort forflytning (200 – 300 m) Eller hunden finnes i stålos uten at elgen ble stående i uttaksområdet	7
Stålos i minst 30 min etter en lengre forflytning (0,3 – 1 km)	6
Ikke hørt uttaket, deretter stålos i minst 20 min	5
Stålos i minst 10 min i uttaksområdet	3-4
Stålos i 1-10 min i uttaksområdet, deretter ingen los	2
Elgen forflytter seg etter uttaket, deretter ingen los eller korte gjentak	1
Ikke uttak, til tross for at det finnes elg i området	0
Ikke uttak, og det er lite trolig at det finnes elg i området	-

4. LOSARBEIDETS KVALITET

(X 1,5)

Med losarbeid menes den delen av elgarbeidet vi hører los. Jo lengre losarbeid og fast stålos, jo større mulighet har vi for å kunne lykkes under praktisk jakt
Etter 90 min lostid skal dommeren forsøke å få elgkontakt **under normale forhold**. Hundeføreren bestemmer om innkalling skal prøves. Etter innkalling skal dommeren/hundeføreren støkke elgen forsiktig, de to neste støkkingene skal gjøres etter 30 minutters lostid(er).

Med elgkontakt menes att dommeren skal kunne se elgen under normale forhold. I krevende terreng, eller på vanskelig føre kan kravet på antall elgkontakter reduseres. Det skal ikke legges hunden til last om prøvegruppen ved et uhell støkker elgen før man oppnår elgkontakt.

Dersom hundens prestasjon ikke faller sammen med noen av prestasjonene som er beskrevet, skal dommeren bruke skjønn i sin poengsetting. Dette skal begrunnes i skogsprotokollen.

Losarbeidets kvalitet poengsettes slik:	Arbeidstid	Stålostid	Poeng
Dommeren har minst tre elgkontakter etter 90 min stålos, og minst tre støkkinger	300	200	10
Dommeren har minst tre elgkontakter etter 90 min stålos, og minst tre støkkinger	270	180	9
Dommeren har minst to elgkontakter etter 90 min stålos, og minst to støkkinger	240	120	8
Dommeren har minst to elgkontakter etter 90 min stålos, og minst to støkkinger	200	120	7
Dommeren har minst en elgkontakter etter 90 min stålos, og minst en støkking	120	90	6
Stålos i minst 90 min	-	90	5
Stålos i minst 60 min eller lostid i minst 120 min	-	60/120	3-4
Stålos i minst 20 min eller lostid i minst 60 min	-	20/60	1-2
Stålos i mindre enn 20 min og lostid i mindre enn 60 min	-	<20	0
Ikke stålos			-

5. PÅHENDELIGHET

(X 1,0)

Med påhengelighet menes viljen til å forfølge en elg og eventuelt få ny kontakt med elgen. Med flyktende elg menes: Elg som prøvegruppen støkker, elg som umiddelbart flykter ved uttak, flykter av seg selv eller av andre årsaker, eller flykter fordi losarbeidet blir forstyrret.

Påhengelighet bedømmes etter konstatert tilbakelagt fluktavstand, ikke luftlinje. Dersom hunden etter en kraftig støkking tar kontakt med prøvegruppen men umiddelbart opptar forfølgelsen skal dette ikke virke negativt på poengsettingen.

De angitte avstandene i tabellen legges til grunn ved bedømmelsen, men det skal tas hensyn til terrenget.

Ganglos teller ikke som påhengelighet.

Påhengelighet poengsettes slik:	Poeng
Sammenlagt påhengelighet er minst 5 km	10
Sammenlagt påhengelighet er minst 4 km	9
Sammenlagt påhengelighet er minst 3 km	8
Sammenlagt påhengelighet er minst 2,5 km	7
Sammenlagt påhengelighet er minst 2 km	6
Sammenlagt påhengelighet er minst 1,5 km	5
Sammenlagt påhengelighet er minst 1 km	4
Sammenlagt påhengelighet er minst 0,7 km	3
Sammenlagt påhengelighet er minst 0,5 km	2
Sammenlagt påhengelighet minst 0,3 km	1
Hunden forfølger ikke flyktende elg	0
Kan ikke bedømmes	-

6. EVNE TIL Å STILLE STØKT ELG

(X 1,0)

Med hundens evne til å stille støkt elg mener vi evnen til å få gjentak på samme dyregruppe.(forflytningen må være minst 100m) Ny stålos skal vare i minst 10 min for å regnes som en fast stålos.

Hundens skal være taus når den forfølger dyregruppen, enkelte kvink like etter støkking kan godtas, men fortsetter kvinkingen under flukt trekkes 1-2 poeng.

For å prøve hundens evne til å stille støkt elg skal prøvegruppen støkke elgen flere ganger. Første støkking skal gjøres forsiktig og på god avstand.

Følgende støkkinger skal gjøres kraftigere med den hensikt å få elgen i rask flukt. Dette tilpasses elgens reaksjoner etter første støkking.

Evnen til å stille støkt elg poengsettes slik:	Poeng
Minst 3 nye faste loser, hvorav en på minst 30 min	10
Minst 3 nye loser, minst 2 faste ståloser, den ene på minst 30 min	9
Minst 2 faste ståloser, den ene på minst 30 min.	8
Minst 2 nye loser, hvorav minst en fast stålos på minst 30 min	7
Minst 1 ny fast stålos på minst 30 min	6
Blandet, fast stålos og ganglos, minst 30 min	5
1 ny los fra 10 till 29 min	4
1 ny los under 10 min.	3
Forsøk på los kan konstateres	2
Etter støkking ingen ny los	1
Etter støkking forfølger hunden ikke elgen	0
Kan ikke bedømmes	-

7. LOSTID

(X 0,5)

Lostid for stålos eller ganglos angis med en nøyaktighet på hele minutter.
Pauser på under 2 min skal ikke trekkes fra i lostiden.

Ved flere loser legges lostidene sammen.
Om sammenlagt lostid er under 20 minutter gis 0 poeng.

Lostiden poengsettes slik :											
Lostid i min.	0	20	40	60	80	100	120	140	160	180	200
Poeng	-	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

8. LOSMÅLETS HØRBARHET

(X 0,5)

Ved bedømmelse av losmålets hørbarhet skal det tas hensyn til vær, snømengde og terrengforhold.

Om samlet lostid er mindre enn 150 minutter gis maksimalt 8 poeng.

Poengberegningen forutsetter normale lytteforhold.

Losmålets hørbarhet poengsettes slik:	Poeng
Utmerket hørbarhet, losen høres over 2 km	9–10
Meget bra hørbarhet, losen høres over 1,5 km	7 – 8
Bra hørbarhet, losen høres ca 1 km	5 –6
Brukbar hørbarhet, losen høres ca 0,5 km	3–4
Dårlig hørbarhet, losen høres bare noen hundre meter	1–2
Kan ikke bedømmes, lostid under 20 min	-

9. Bruken av målet

(X 0,5)

Med bruken av målet menes hundens lostakt og evne til å føre en jevn los uten opphold.

Jevnheten i losen er like viktig som lostakten og skal gis like stor vekt ved bedømmingen.

1. Med lostakt menes antallet bjeff pr. minutt.
2. Med losens jevnhet menes at losen er jevn og uten repriser.
3. Losmålet skal ikke være skarpt eller hissig.
4. Antall bjeff telles i et helt minutt og gjentas flere ganger under lostiden. Gjennomsnittet av disse tellingene legges til grunn for poengsettingen.

Dersom hundens prestasjoner ikke sammenfaller med nedenstående hendelsesforløp skal det benyttes skjønn ved poengsettingen. Dette skal begrunnes i skogsprotokollen.

Om lostiden er mindre enn 150 minutter gis det max 8 poeng.

Bruken av målet poengsettes slik:	Poeng
Lostakt over 75 bjeff / min, loser jevnt uten opphold	10
Lostakt 70 - 75 bjeff / min, loser jevnt uten opphold	9
Lostakt 60 - 75 bjeff / min, noe periodisk kan godtas	7-8
Lostakt 50 - 60 bjeff / min, repriser med korte opphold godtas	5-6
Lostakt 40 - 50 bjeff / min, repriser med forstyrrende opphold	3-4
Lostakt 20 - 40 bjeff /min, eller repriser med lange opphold	2
Lostakt under 20 boff / min	1
Kan ikke bedømmes, lostiden er under 20 min	-

10. Lydighet og samarbeid

(X 1,0)

Med lydighet og samarbeid mener vi:

1. Hundens vilje til å følge førers kommando
2. Hundens vilje til å holde kontakt med fører.

Lydigheten og samarbeidet skal vurderes under:

1. I søk (0-3p)
2. Under elgarbeidet (0-5p)
3. Umiddelbart etter arbeidstidens slutt (0-2p)

For å oppnå 10 poeng må alle forsøk på innkalling lykkes.

Innkalling fra stålos må ikke skje før 90 min lostid.

Om arbeidstid er mindre enn 200 min eller hunden uoppfordret tar kontakt (blinker) mer en to ganger gis maksimalt 6p. Dette gjelder ikke når man er inne på losen og hunden merker at prøvegruppen er tilstede, eller hvis hunden kommer tilbake etter påhengelighet.

Dersom hunden gjentatte ganger forlater prøvegruppen og oppsøker gårder, går til bilen eller lignende skal poengsetting reduseres med 2 poeng.

Lydighet og samarbeid poengsettes slik:		Poeng
Søk	0-3p	
Hunden kan kobles		3
Uttak på første søksturen		2
Hunden kan kobles etter litt nøling		1
Hunden kan ikke kobles		0
Elgarbeide	0-5p	
Hunden kan kobles fra stålos og kommer øyeblikkelig på innkallingene, to ganger, der den ene innkallingen er før 150 min		5
Hunden kan kobles fra stålos en gang under arbeidstiden		4
Ved innkalling kommer hunden etter litt nøling		3
Hund som kommer tilbake etter påhengelighet		2
Etter gjentatte innkallingsforsøk kommer hunden og lar seg koble		1-2
Hunden kan ikke kobles		0
Ved prøvetidens slutt, etter arbeidstid 300 min	0-2p	
Hunden kan kalles inn og kobles fra stålos ved prøvetidens slutt		2
Hunden kommer etter gjentatte innkallingsforsøk		1
Hunden kan ikke kobles		0
Kan ikke bedømmes.		-